

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 508/2011-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. novembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. F. N., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 4 Obo 52/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o., **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. októbra 2011 doručená sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 4 Obo 52/2009. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 10. októbra 2011.

Zo sťažnosti vyplýva, že rozsudkom najvyššieho súdu č. k. 4 Obo 52/2009-350 z 21. júna 2011 bol jednak zmenený rozsudok Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Cbi 111/05-263 z 12. februára 2009 tak, že žaloba žalobcu o určenie neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky voči sťažovateľke ako žalovanej bola zamietnutá, a okrem toho bol žalobca zaviazaný zaplatiť sťažovateľke sumu 736,72 € náhrady trov konania. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil najvyšší súd tak, že pri určení tarifnej hodnoty ako základu pre určenie výšky trov nevychádzal z nominálnej, ale ani skutočnej hodnoty postúpených pohľadávok, keďže podľa jeho názoru tieto pohľadávky údajne neboli predmetom konania. Predmetom konania bola určovacia žaloba, na základe ktorej mala byť určená neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky. Podľa názoru najvyššieho súdu samotná zmluva nie je peňažným plnením, ale ani vecou či právom, ktorých hodnotu by bolo možné vyjadriť v peniazoch. Preto prisúdil náhradu trov právneho zastúpenia zo základnej sadzby tarifnej odmeny podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „tarifa“).

Podľa názoru sťažovateľky výrok rozsudku najvyššieho súdu týkajúci sa náhrady trov konania je arbitrárny. Navyše rozsudok v tejto časti nie je ani dostatočne zdôvodnený. Najvyšší súd relevantne neodôvodnil, prečo považoval vyčíslenie trov právneho zastúpenia sťažovateľky (vychádzajúce z hodnoty pohľadávok tvoriacich predmet napadnutej zmluvy o postúpení pohľadávok) za nesprávne, a uviedol iba strohé a formalistické konštatovanie, podľa ktorého predmetom konania neboli pohľadávky, pričom samotná zmluva nie je právom, ktorého hodnotu by bolo možné vyjadriť v peniazoch. Uvedenú konštrukciu považuje sťažovateľka za nesprávnu a nespravodlivú, ktorá navyše neprihliada ani na osobitosti predmetného súdneho konania (žalobca podal aj niekoľko ďalších určovacích žalôb, ktorými sa snažil bezdôvodne paralyzovať sťažovateľku pri efektívnom a účinnom vymáhaní nadobudnutého portfólia pohľadávok). Navyše, na základe návrhu žalobcu bolo vydané aj predbežné opatrenie, ktorým sa sťažovateľke zakázalo nakladať s pohľadávkami. Preto je aj z tohto dôvodu správne, aby náhrada trov konania reflektovala hodnotu pohľadávok, ktoré boli predmetom zmluvy o postúpení pohľadávok.

Podľa sťažovateľky právny názor najvyššieho súdu je v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu Českej republiky, ale aj s inými rozhodnutiami najvyššieho súdu. Takýto postup je diskriminačný.

Sťažovateľka navrhuje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a listiny v konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 4 Obo 52/2009 s tým, aby bol výrok rozsudku najvyššieho súdu z 21. júna 2011 o náhrade trov konania zrušený a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Napokon sa domáha náhrady trov právneho zastúpenia.

Z rozsudku najvyššieho súdu č. k. 4 Obo 52/2009-350 z 21. júna 2011 vyplýva, že ním bol jednak zmenený rozsudok krajského súdu č. k. 6 Cbi 111/05-263 z 12. februára 2009 tak, že žaloba žalobcu bola zamietnutá, a okrem toho bol žalobca zaviazaný zaplatiť sťažovateľke sumu 736,72 € náhrady trov konania. Podľa názoru najvyššieho súdu sťažovateľka mala v konaní plný úspech, a má preto právo na náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia advokátom. Na rozdiel od vyúčtovania podaného zástupcom sťažovateľky však najvyšší súd nevychádzal pri určení tarifnej hodnoty ako základu pre určenie výšky trov zo sumy 1 169 254 201 Sk (38 812 129,09 €), čo je nominálna hodnota postúpených pohľadávok. Odhliadnuc od toho, že skutočná hodnota pohľadávok nemusí byť totožná s ich nominálnou hodnotou (v konkurznom konaní bola ich hodnota určená na cca 750 000 Sk a v takej výške bola stanovená aj odplata, za ktorú boli pohľadávky postúpené), neboli predmetom konania pohľadávky. Podľa § 9 ods. 1 tarify sa tarifná odmena stanovuje podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci a práva a podľa počtu úkonov. Podľa § 10 ods. 2 tarify ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, pričom za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky a hodnota záväzku. Predmetom konania však neboli pohľadávky. Išlo o určovaciu žalobu [§ 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku], na základe ktorej mala byť určená neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky. Zmluva samotná nie je ani peňažným plnením, ani vecou, ale ani právom, ktorých hodnotu by bolo možné vyjadriť v peniazoch. To isté platí pre predmet konania o určenie neplatnosti zmluvy. Základnou sadzbou pre určenie tarifnej odmeny je

tak podľa § 11 ods. 1 tarify jedna trinástina výpočtového základu stanoveného podľa § 1 ods. 3 tarify.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy, alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu

možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Podľa názoru ústavného súdu rozsudok najvyššieho súdu dostatočným a presvedčivým spôsobom vysvetľuje, prečo nebolo možné v danom prípade vychádzať z nominálnej, ale ani skutočnej hodnoty postúpených pohľadávok. Preto v žiadnom prípade nemožno považovať rozsudok najvyššieho súdu za arbitrárny, ale ani za zjavne neodôvodnený. Niet teda ani príčiny na to, aby ústavný súd do týchto záverov zasiahol. Skutočnosť, že posúdenie vecí najvyšším súdom nekorešponduje s posúdením sťažovateľky, sama osebe porušenie označených práv nezakladá.

Rozhodnutia najvyššieho súdu v iných veciach, na ktoré sťažovateľka poukazuje, nemožno považovať za analogické s teraz posudzovanou vecou, pretože v nich šlo spravidla o určenie existencie vlastníckeho práva.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. novembra 2011